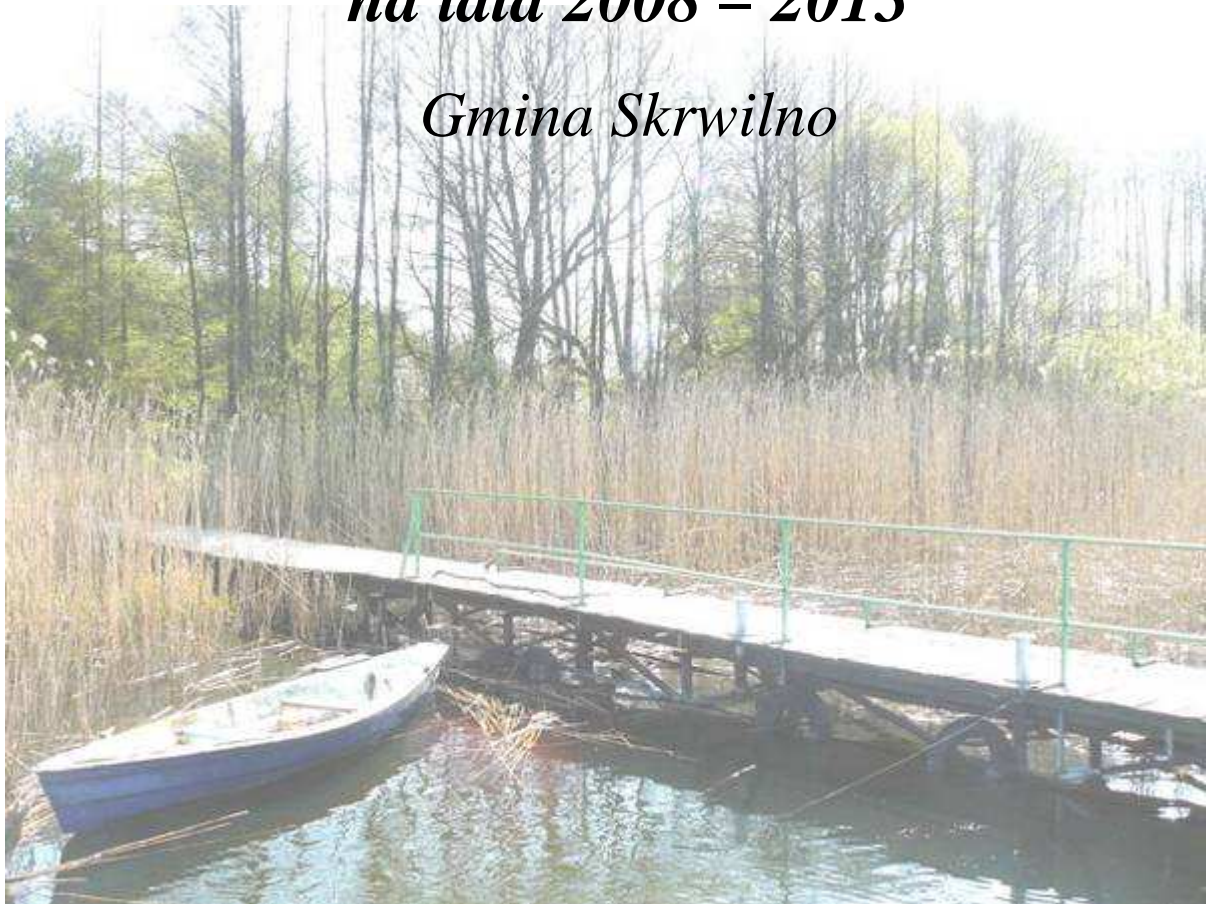

***Plan Odnowy Miejscowości Urszulewo
na lata 2008 – 2013***

Gmina Skrwilno

Toruń 2008

SPIS TREŚCI:

1. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - MOŻLIWOŚĆ ROZWOJU WSI POPRZEZ WYKORZYSTANIE WSZYSTKICH JEJ WALORÓW	3
2. CHARAKTERYSTYKA SOŁECTWA URSZULEWO.....	6
3. HISTORIA WSI I OKOLIC.....	12
4. ANALIZA ZASOBÓW WSI URSZULEWO.....	16
4.1. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SPOŁECZNYCH.....	16
4.2. INWENTARYZACJA INFRASTRUKTURY	24
5. ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI URSZULEWO.....	27
6. OCENA OBECNEJ SYTUACJI SOŁECTWA URSZULEWO ORAZ WIZJA JEGO STANU DOCELOWEGO.....	29
7. WIZJA ODNOWY WSI.....	32
8. ARKUSZ PLANOWANIA.....	34
9. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU	38

1. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - MOŻLIWOŚĆ ROZWOJU WSI POPRZEZ WYKORZYSTANIE WSZYSTKICH JEJ WALORÓW

Plan Odnowy Miejscowości Urszulewo jest dokumentem określającym strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej oraz infrastruktury na lata 2008–2013. Opracowanie obejmuje swoim zakresem charakterystykę przyrodniczo-historyczną, inwentaryzację zasobów społecznych i infrastrukturalnych, analizę SWOT, planowane kierunki rozwoju miejscowości, planowane przedsięwzięcia z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem rzeczowo-finansowym.

Głównym zadaniem Planu Odnowy Miejscowości jest stworzenie warunków do rozwoju analizowanej miejscowości poprzez optymalne wykorzystanie wszystkich jej walorów. Do wdrożenia kluczowych inwestycji, zaplanowanych w niniejszym dokumencie, gmina Skrwilno potrzebuje zewnętrznych źródeł finansowania, gdyż aktualny budżet nie pozwala na pełne sfinansowanie przewidzianych przedsięwzięć. Uchwalony na rok 2008 budżet gminy przewiduje wystosowanie kwoty około 55 tys. złotych na zrealizowanie kluczowej inwestycji na terenie sołectwa Urszulewo. Jest to kwota niewystarczająca do zaplanowanego przedsięwzięcia, dlatego też gmina będzie się ubiegać o refundację kosztów z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Dla pozostałych przedsięwzięć nie przewidzianych do realizacji w tym roku Plan Odnowy Miejscowości wytycza również inne poza budżetowe źródła ich finansowania.

W ramach działań związanych z rozwojem i odnową wsi oraz poprawą ogólnego dobrobytu jej mieszkańców, możliwe jest wykorzystanie środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013. Środki na powyżej wymienione i im podobne cele, pochodzą bezpośrednio z Osi 3 Programu „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”. W skład tej Osi wchodzi m.in. działania „*Odnowa i rozwój wsi*” oraz „*Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*”.

Podstawą prawną dla finansowania powyższych działań są:

- Art. 56 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277/1 z 21.10.2005 r.),

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368/15 z 23.12.2006 r.).¹

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” możliwe jest pozyskanie środków finansowych na poprawę standardu życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi, a także promowanie obszarów wiejskich. Celem działania jest również umożliwienie rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.²

W ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” środki skierowane są na rozwój infrastruktury technicznej obszaru wiejskiego. W zakres wchodzi zaopatrzenie w wodę i gospodarka ściekowa, gospodarka odpadów stałych, zaopatrzenie w energię elektryczną oraz szerokopasmowy dostęp do Internetu. Wymienione elementy infrastruktury wpływają bezpośrednio na rozwój społeczno-gospodarczy każdej miejscowości, co przyczynia się następnie do poprawy warunków życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej.³

Podejmowane działania, w ramach niniejszego Planu Odnowy Miejscowości Urszulewo, będą służyć przede wszystkim zachowaniu szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego wsi oraz rozwojowi tożsamości społeczności wiejskiej.

Nad przygotowaniem Planu Odnowy Miejscowości Urszulewo pracowała Grupa Inicjatywna, w skład której wchodził wójt Gminy Skrwilno Pan Dariusz Kolczyński, Pan Henryk Liszewski, Pan Bogdan Manelski (właściciel Zakładu Tartaczno w Urszulewie), Pani Jolanta Manelska, Pan Jan Lemański oraz Pan Stanisław Fijałkowski. W ramach ustalania kierunków rozwoju i odnowy miejscowości przeprowadzono cykl spotkań z jego mieszkańcami, którzy dzielili się swoimi spostrzeżeniami na temat potrzeb miejscowości i mieszkańców Urszulewa. Społeczność wsi Urszulewo poprzez swój udział w tworzeniu niniejszego Planu i jednocześnie wniosku pragnie pozyskać środki zewnętrzne na rozwój swojej miejscowości. Plan ma charakter otwarty, co oznacza możliwość aktualizacji jego zadań (zmiana kolejności lub dodanie wcześniej nie wymienionego zadania, opis

¹ PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013, Warszawa lipiec 2007 r., s.286

² Ibid. s.290

³ Ibid. s.286

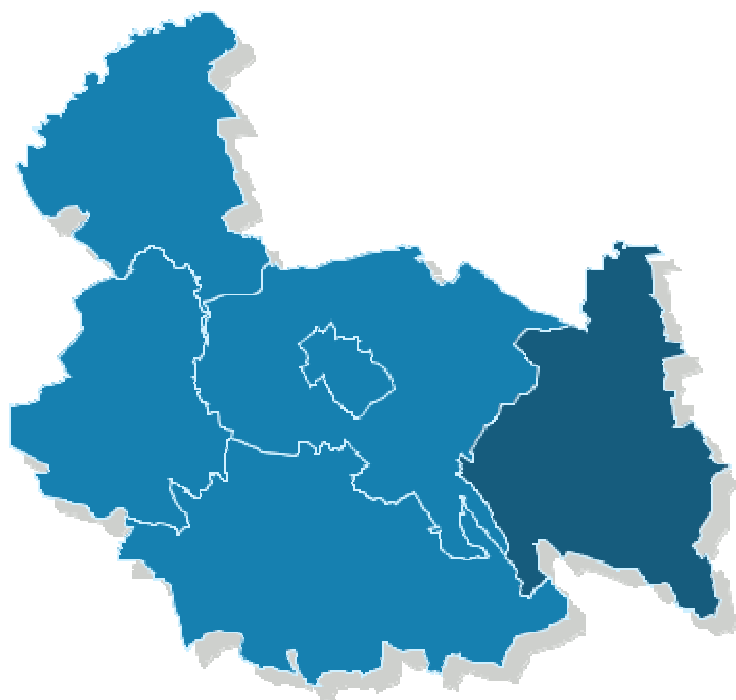
szczegółowy kolejnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji) w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych.

Plan Odnowy Miejscowości Urszulewo wraz z zaplanowanymi zadaniami jest zgodny z zapisami Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Skrwilno oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skrwilno.

W odniesieniu do Strategii Rozwoju Gminy Skrwilno - Plan Odnowy miejscowości Urszulewo wykazuje zgodność m.in. z nadrzędnym celem strategicznym, jakim jest: „*Gmina o wysokiej dynamice rozwoju społeczno-gospodarczego, czysta, dająca szansę wszystkim jej mieszkańcom, wykorzystująca swoje walory*”. Realizacja zadań zaplanowanych do realizacji w Planie Odnowy Miejscowości Urszulewo, w tym m.in. *utworzenie świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół (plac zabaw)* pozwolą na poprawę stanu infrastruktury a przez to będą skutkowały aktywizowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego i pełniejszym wykorzystaniem zasobów lokalnych. Zadania zapisane w niniejszym dokumencie korespondują jednocześnie ze zidentyfikowanymi w Strategii Rozwoju Gminy Skrwilno obszarami problemowymi (np. niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu, słabe wykorzystanie walorów krajobrazowo-turystycznych, słabo rozwinięta infrastruktura techniczna, nieuregulowana gospodarka ściekowa) a ich realizacja będzie bezsprzecznie rzutować na ich rozwiązywanie.

2. CHARAKTERYSTYKA SOŁECTWA URSZULEWO

Wieś Urszulewo położona jest we wschodniej części województwa Kujawsko-Pomorskiego, na terenie powiatu rypińskiego w gminie Skrwilno. Od miasta powiatowego Rypina oddalona jest o około 12 km, natomiast od wsi gminnej Skrwilno dzieli je w linii prostej około 6 km (ryc. 1).

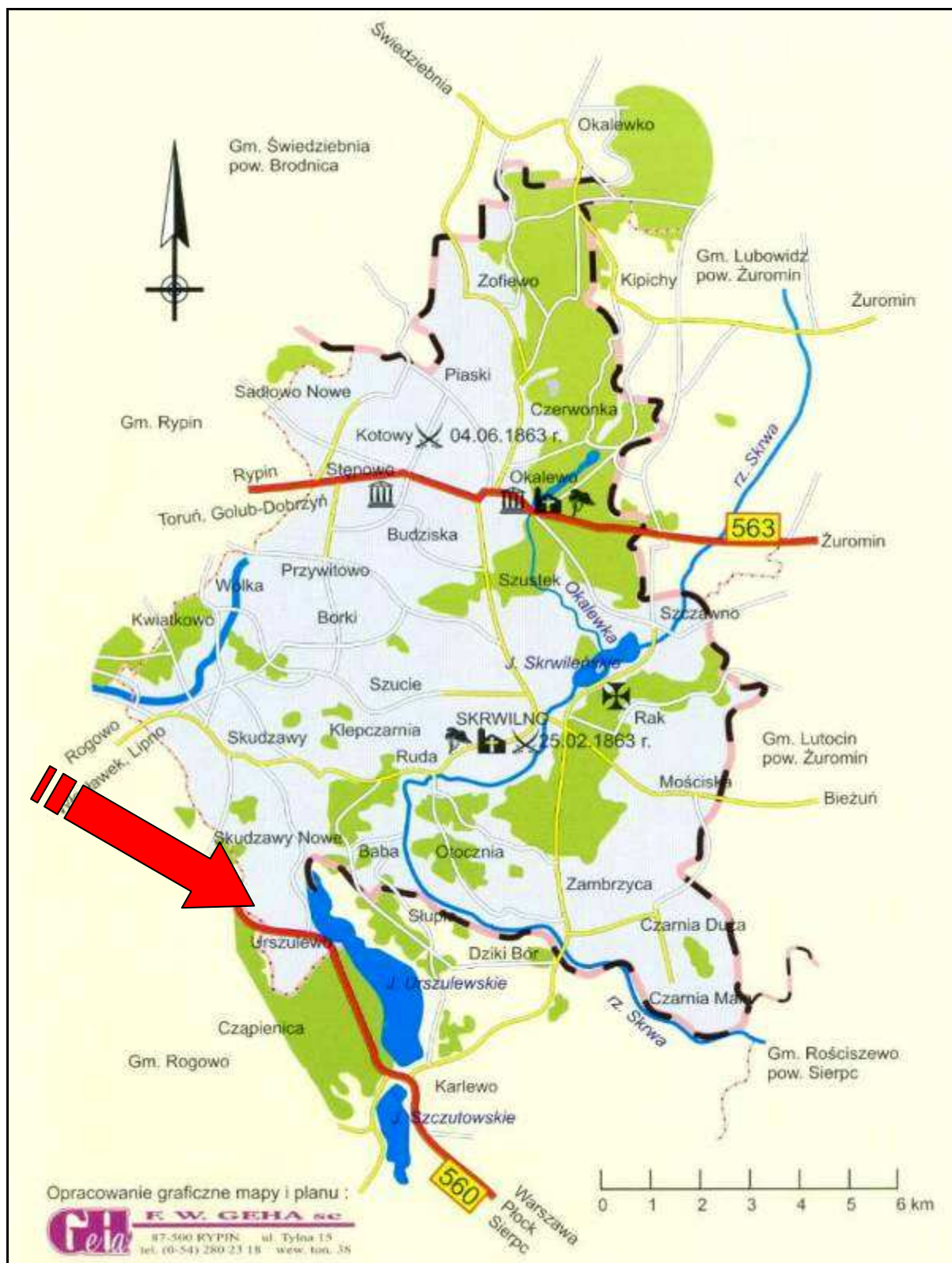

Ryc. 1 Położenie Gminy Skrwilno na tle powiatu rypińskiego

Cała gmina (ryc. 2) zajmuje powierzchnię 12.386,39 ha i liczy 6.427 mieszkańców (stan na 31.12.2007 r.), co daje średnią gęstość zaludnienia gminy na poziomie 52 osób/km². Obręb Urszulewo zajmuje powierzchnię 429,53 ha i liczy 221 mieszkańców, natomiast gęstość zaludnienia kształtuje się podobnie jak w gminie na podobnym poziomie 51 osób/km².

W skład gminy wchodzi 19 sołectw, które obejmują 25 miejscowości. W obrębie województwa kujawsko-pomorskiego gmina Skrwilno graniczy z gminami Rogowo, Rypin (powiat rypiński) oraz Świdziebnia (powiat brodnicki). Ponadto Skrwilno graniczy z

gminami województwa mazowieckiego: Lubowidz i Lutocin (powiat żuromiński) Szczutowo (powiat sierpecki).

Ryc. 2. Lokalizacja sołectwa Urszulewo na tle Gminy Skrwilno

GEOLOGIA

Powierzchnia gminy Skrwilno, według podziału fizyko-geograficznego Polski (Kondracki 1988), jest położona w obrębie prowincji Niż Europejski, podprowincji Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, w regionie fizyczno-geograficznym Równiny Urszulewskiej.

Na równinę składają się przede wszystkim utwory sandrowe (równina sandrowa) pochodzenia wodnolodowcowego (faza poznańska zlodowacenia północnopolskiego). Występujące dwa poziomy sandrowe, różnią się wysokością położenia oraz kierunkiem płynięcia tworzących je wód roztopowych. Równina urozmaicona jest różnymi formami rzeźby terenu. Są to między innymi obniżenia wytopiskowe, obniżenia dolinne oraz rynny subglacjalne, w których powstały malownicze jeziora Skrwileńskie, Urszulewskie i Szczutowskie. Przez Jezioro Skrwileńskie przepływa rzeka Skrwa, która do swojego biegu także wykorzystuje rynny polodowcowe. Oprócz form wklęsłych krajobrazu, na równinie w okolicach analizowanego sołectwa Urszulewo, wzdłuż zachodniej krawędzi rynny Jeziora Urszulewskiego, znajdują się wzniesienia ozów. Mają one postać wałów o szerokości do 100 metrów oraz długości do kilkuset metrów, przy wysokości względnej 5m i nachyleniu 5-12°. **Różnorodność form ukształtowania terenu składają się na bardzo ciekawy i malowniczy krajobraz, który cechuje bardzo duży potencjał w kontekście rozwoju turystyki.**

Hydrografia

Teren sołectwa jak i całej gminy leży w dorzeczu Wisły, która przepływa w odległości około 50 km na południe od centrum gminy. Największym zbiornikiem wodnym, pokrywającym około 35% powierzchni sołectwa jest **Jezioro Urszulewskie**. Jedynym ciekim przepływającym przez sołectwo jest Urszulewka, która jest dopływem Skrwy Prawej.

Jezioro Urszulewskie (ryc. 3 i 4) leży na pograniczu powiatu rypińskiego i sierpeckiego, województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego. Lustro wody znajduje się na wysokości 120 m n.p.m. Jego całkowita powierzchnia wynosi 308,0 ha (w zarządzie gminy Skrwilno jest ok. 188 ha) z maksymalną głębokością sięgającą 6,2 m, a średnią 2,6 m. Objętość jeziora to 7792,3 tys. m³ wody. Jest to jezioro typowo rynnowe charakteryzujące się słabo rozwiniętą linią brzegową, brzegi są niewysokie: wschodni podmokły, zachodni w większości porośnięty lasem, miejscami okolone trzciną (ponadlokalne znaczenie przyrodnicze). Woda w całym słupie głębokości jest dostatecznie natleniona, o dość

wyrównanej temperaturze w okresie letnim bez skoków termicznych i występowania zjawisk przyduchy. Jezioro przepływowe, którego dopływem jest ciek bez nazwy z Jeziora Szczutowskiego, a odpływem struga Urszulewka uchodząca do Skrwy. Jezioro Urszulewskie ze względu na warunki morfometryczne, hydrograficzne i zlewniowe należy do bardzo podatnych na degradację.

Struktura użytkowania zlewni o powierzchni 29,5 km² jest urozmaicona, bowiem bezpośrednio otoczenie stanowią w 35% lasy, w 35% łąki i pastwiska i w 30% grunty orne.

Ryc. 3 Nad Jezioro Urszulewo

Wokół jeziora występuje bujna roślinność wodna zarówno wynurzona (m.in. trzcina pospolita, pałka wąskolistna które zajmują ok. 4% powierzchni zwierciadła wody) jak i zanurzona (m.in. wywłócznik, rogatek i rdestnica zajmują ok. 4,4% powierzchni) (Ryc. 3).

Jezioro Urszulewskie jest zbiornikiem typowo sandaczowym, w której główną pozycję stanowi płoć – 45% ogólnej populacji ryb, węgorz – 12%, leszcz – 6% oraz sandacz – 4%.

Pozostałe zbiorniki i ciek wodne na terenie Gminy Skrwilno i w najbliższej okolicy

Najbliższym kolejnym zbiornikiem wodnym w okolicy Urszulewa jest **Jezioro Szczutowskie**, które sąsiaduje bezpośrednio z Jezioro Urszulewskim. Jezioro to należy pod względem terytorialnym do gminy Szczutowo (powiat sierpecki, województwo mazowieckie).

Skrwa jest największym ciekim na terenie Gminy Skrwilno - długość 113,9 km, dorzecze o powierzchni 1704 km². Wypływa na wysokości 131 m n.p.m. w okolicach wsi Płociczno (powiat żuromiński, województwo Mazowieckie), średni spadek wynosi 0,7‰, natomiast przepływ 5,2 m³/s. Dopływami Skrwy są mniejsze ciek, takie jak Okalewka i **Urszulewka**. Na terenie Gminy Skrwa ma dość kręty i dynamiczny przebieg, na krótkich odcinkach zmienia gwałtownie swój bieg z południkowego na równoleżnikowy i odwrotnie. Przepływa między innymi przez Brudzeński Park Krajobrazowy i uchodzi do zbiornika Włocławskiego (na Wiśle). Skrwa wyznacza granicę pomiędzy historycznymi ziemiami:

Ziemią Dobrzyńską i Mazowszem. Zachodni fragment gminy leży na terenie zlewni rzeki Rypienicy, która jest dopływem Drwęcy.

Jeziro Skrwilno leży na północny wschód od miejscowości gminnej Skrwilno na wysokości 120 m n.p.m. Zbiornik zajmuje łączną powierzchnię 74 ha z maksymalną głębokością sięgającą 1,5 m oraz średnią 1m. Jezioro charakteryzuje się owalnym kształtem i w dużej mierze porośnięte jest trzcina i pałąką wąskolistną. Skrwilno jest jeziorem przepływowym leżącym na szlaku rzeki Skrwy. W środkowej części zbiornika znajduje się wysepka o powierzchni 0,5 ha. Jezioro Skrwilno należy do zbiorników bardzo podatnych na degradację. Pod względem biologicznym jezioro typowane jest jako linowo-szczupakowe.

Klimat

Sołectwo Urszulewo położone jest w mazurskiej dzielnicy klimatycznej. Lokalny klimat wykazuje cechy przejściowe spowodowane oddziaływaniem wilgotnych mas powietrza z zachodu i kontynentalnych ze wschodu. Średnia roczna temperatura wynosi 7,6 °C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, a najcieplejszym lipiec. Okres wegetacji zawiera się w przedziale 200-210 dni w roku. Najczęściej występują wiatry z sektora południowego (wiatry południowo-zachodnie, południowo-wschodnie oraz południowy - 52%) oraz z sektora zachodniego (42,5%).

Niskie wartości opadów atmosferycznych na terenie sołectwa i gminy, które mieszczą się średnio w granicach 550-600 mm, mają istotny wpływ na warunki produkcji rolniczej. Ilość opadów jest niewystarczająca, aby w pełni wykorzystać możliwości produkcyjne gleb.

Gleby

Na terenie całej gminy Skrwilno występują głównie gleby o niskiej przydatności rolniczej, są to przede wszystkim gleby bielicoziemne, wykształcone na piaszczysto-żwirowym podłożu. Gleby najlepszych klas bonitacyjnych, IIIa, IIIb (ok. 3% ogólnej powierzchni gruntów ornych) IVa i IVb (ok. 16%) odnaleźć można jedynie w północno-zachodniej części gminy. Południowa część gminy, w której leży między innymi sołectwo Urszulewo – pokrywają w zdecydowanej większości gleby najniższych klas bonitacyjnych (VI klasy) cechujące się pod względem przydatności rolniczej kompleksem żytym słabym i bardzo słabym. Na odwodnionych obszarach gminy niska przydatność gleb pozwala jedynie na utrzymanie mało wymagających upraw, np. żyta i łubinu, natomiast na bardziej uwilgotnionych terenach rolnicy uprawiają ziemniaki i seradelę. Niski stopień przydatności

rolniczej tutejszych gleb sprzyjają wtórnemu zalesianiu tego terenu oraz rozwijaniu gospodarki leśnej.

Na terenie gminy w sąsiedztwie lokalnych wód powierzchniowych występują także duże obszary torfowisk (ok. 580 ha), które ze względu na niewielką miąższość nie są eksploatowane. Dzięki temu pozostają jedynie osobliwością przyrodniczą i wpływają na zachowanie bioróżnorodności tego terenu.

Lesistość

Lesistość sołectwa Urszulewo (6,14%) nie jest odpowiednim wskaźnikiem ukazującym udział powierzchni leśnej w strukturze krajobrazu Urszulewa i okolic. Granice powierzchni sołectwa zostały poprowadzone w taki sposób, że dominującym typem użytkowania gruntów są wody (35,06%) i użytki rolne (35,64%), natomiast lasy okalają sołectwo od południowej, południowo-zachodniej oraz zachodniej strony. Tak niski wskaźnik lesistości zupełnie nie koreluje również z wynikami gminy, w której lasy zajmują powierzchnię ok. 3076 ha co stanowi aż **24,8% powierzchni** ogólnej gminy. **Przy średniej lesistości dla powiatu (13,3%) i województwa (22,6%) wynik gminy wskazuje na jej wyjątkowość, co może mieć pośrednio przełożenie na atrakcyjność turystyczną tego terenu.**

Największe kompleksy leśne znajdują się wzdłuż wschodniej granicy gminy. W skład drzewostanu wchodzi głównie sosna, która z domieszkami gatunków liściastych tworzy siedliska borowe lasów o różnym stopniu wilgotności obejmujących około 77% powierzchni (bory mieszane świeże, bory świeże, bory suche), natomiast na terenach podmokłych utrzymują się olsy i łągi.

Duża część lasów na obszarze gminy pozostają pod zarządem Lasów Państwowych Nadleśnictwa Skrwilno (funkcja gospodarcza drzewostanu).

3. HISTORIA WSI I OKOLIC

Historia Urszulewa

Według źródeł historycznych wieś Urszulewo została lokowana w dobrach szczutowskich w XVI wieku przez Urszulę córkę Prokopa i Elżbiety z Gaju (żyła w latach 1505-1570). Ślady historyczne ukazują następnie wieś w 1625 roku jako część dóbr klasztoru benedyktynek w Sierpcu. W tym roku Zofia Potulicka, żona Stanisława podkomorzego poznańskiego, z domu Zbąska, herbu Nałęcz, kobieta znana z dużej pobożności sprowadziła do Sierpca benedyktyнки z klasztoru w Chełmie na Pomorzu. Jak wynika z źródeł archiwalnych, Zofia ze Zbąszyna Potulicka „... dla prędszej zaś i łatwiejszej wygody ich, tak w mieszkaniu jako i w nabożeństwie, zbudowała tym zakonnicom drewniany klaszorek na miejscu świętym przy kościele Najświętszej Maryi Panny...”. Ta sama fundatorka klasztoru benedyktynek w sporządzonym wcześniej dokumencie fundacyjnym, wydanym w Płocku 13 września 1624 roku, przekazała znaczną część swoich dóbr klasztorowi sierpeckiemu (w tym wsie Szczutowo i Urszulewo wraz z połową jeziora Urszulewskiego). Wieś Urszulewo jeszcze w 1756 roku zostaje wymienione w uposażeniu konwentu sierpeckich benedyktynek. W uposażeniu wymienia się również, że połowa jeziora w Bliźnie i Urszulewie należała do klasztoru, „z czego był zapewniony z dziedzictwa wolny połów ryb”. Jak wynika z akt wizytacyjnych klasztoru sierpeckiego w 1776 roku, w uposażeniu z tego roku brakuje Urszulewa⁴.

Historia wsi i gminy Skrwilno

Pierwsze ślady osadnictwa na ziemiach gminy Skrwilno sięgają IX-X w. Fragmenty grodziska z tych czasów, usytuowanego nad północno-zachodnim brzegiem jeziora Skrwilno, zachowały się do czasów współczesnych. Gród Skrwilno razem z dobrami od czasów pierwszych Piastów wchodził w skład państwa polskiego. Okolice Skrwilna położone były we wczesnym średniowieczu na pograniczu Kujaw i Mazowsza. Granicą rozdzielającą te dzielnice był szeroki pas bagien, łąk i lasów, występujący po obu stronach rzeki Skrwy, która przepływa przez jezioro Skrwilno. Sąsiadujące plemiona pruskie, w tym Sasini doprowadzili prawdopodobnie do zniszczenia grodu w końcu XII wieku. Na przełomie XII/XIII w. nastąpiło przeniesienie całej osady o około 1,5 km na zachód od

⁴ Historia wsi Urszulewo opisana na podstawie publikacji pt. „Dziej Sierpca i ziemi sierpeckiej” Praca zbiorowa pod redakcją Mariana Chudzyńskiego, Sierpc 2003

zniszczonego grodu. Natomiast przełom XIII/XIV w. przyniósł grodowi skrwileńskiemu i okolicom kolejne niszczycielskie najazdy, tym razem Litwinów. Wiele wsi zostało wówczas doszczętnie zniszczonych i wyludnionych.

W 1379 roku biskup płocki Dobiesław eryguje nową parafię w Postskrwinnie (Skrwilnie). Kolejnym niebezpieczeństwem dla grodu i całej ziemi dobrzyńskiej okazały się wojny państwa polskiego z Krzyżakami. Od roku 1329 do 1411 ziemia dobrzyńska kilka razy zmieniała przynależność państwową. Po pokoju toruńskim w 1411 roku omawiane tereny wróciły do państwa polskiego i były jego własnością aż do II rozbioru Polski w 1797 r.

Pierwsza, źródłowo uzasadniona wzmianka o Skrwilnie występuje w wykazie parafii dekanatu rypińskiego z 1510 roku. W tym wieku powstawało wiele osad, których geneza miała charakter przemysłowego osadnictwa leśnego. Osadnictwo to wiązało się przede wszystkim z eksploatacją lasu oraz produkcją szkła i żelaza, wytapianego z rud darniowych. Na początku XVI stulecia działała jeszcze kuźnica pod Skrwilnem.

Wiek XVII był okresem tragicznych wydarzeń dla omawianego terenu. Najazdy Szwedów i przemarsze polskich wojsk powodowały spustoszenie i zniszczenie okolicznych miejscowości. Zniszczenia z tego okresu były tak znaczące, że biskup płocki zrzekł się z dziesięciny na rzecz kościoła skrwileńskiego. W sposób szczególny represje i grabieże, dokonywane przez oddział stacjonujący w Brodnicy, dotknęły północno-wschodnią część ziemi dobrzyńskiej i dotarły także na teren parafii skrwileńskiej. Pokój podpisany w Oliwie w 1660 roku zakończył wojnę polsko-szwedzką. W okresie konfliktów wojennych XVII wieku i towarzyszących im epidemiom i klęskom głodowym, ludność Rzeczypospolitej zmalała prawie o połowę. Podobnie było w parafii skrwileńskiej.

Wiek XVIII przyniósł kolejne spustoszenie, za które odpowiada wybuch wojny północnej. Przemarsze wojsk saskich, szwedzkich, rosyjskich i polskich rujnowały wsie i miasta, paliły się zarówno chałupy chłopskie i dwory szlacheckie. II połowa XVIII stulecia przynosi dla opisywanego terenu względny spokój i stabilizację zarówno w życiu gospodarczym jak i społecznym.

W wyniku II rozbioru ziemia dobrzyńska znalazła się pod zaborem pruskim. W rok później wybucha powstanie kościuszkowskie, które w początkach sierpnia objęło ziemie polskie zaboru pruskiego. W powstaniu tym brał udział Mikołaj Chełmicki, ówczesny właściciel majątku Okalewo, który przez władze pruskie w Toruniu został uwięziony, po czym po zapłaceniu kary zwolniony. Oprócz dóbr okalewskich w XIX wieku wyłonił się nowy skrwileński klucz majątków skoncentrowany wokół jednego właściciela. Niewielka tylko część w tych dobrach stanowiła własność proboszczów skrwileńskich. Właścicielem

tych dóbr był Marian Adam Cissowski herbu Sas. W Skrwilnie ufundował on kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny i Wszystkich Świętych. Dobra okalewskie i skrwileńskie były największymi majątkami ziemskimi na omawianym terytorium. Znacznie mniejsze pod tym względem były majątki w Przywitowie i Skudzawach.

W roku 1863 wybuchła powstanie styczniowe, w czasie którego teren ziemi dobrzyńskiej ze względu na swe pograniczne położenie stał się obszarem ważnym strategicznie. Przez rzekę Drwęcę dokonywany był przerzut broni i amunicji oraz uzbrojonych grup polskich ochotników. Dnia 25 lutego doszło do starcia oddziału powstańczego (około 70 osób, bardzo słabo uzbrojonych) z dwoma rotami piechoty rosyjskiej (ponad 110 żołnierzy) dowodzonymi przez podpułkownika Rediczkina. Oddział powstańczy został rozбитo w okolicznych podskrwileńskich lasach, w których zginęło prawdopodobnie 8 powstańców. Krzyż upamiętniający poległych w walce powstańców znajduje się do dzisiaj na cmentarzu parafialnym w Skrwilnie. W kolejnych latach doszło do uwłaszczeń chłopów, w tym także na terenie majątku skrwileńskiego.

W XIX-wiecznym Słowniku Geograficznym Królestwa Polskiego, w tomie 10 pod hasłem Skrwilno czytamy "osada ta leży przy drodze z Bieżunia do Rypina (...) w malowniczym położeniu wśród lasów, posiada kościół parafialny murowany, szkołę początkową, urząd gminy, kasę wkładowo-zaliczkową, karcznię, 7 sklepów, 56 dymów i 532 mieszkańców."

W czasie I wojny światowej powiat rypiński, leżąc na granicy rosyjsko – niemieckiej, znalazł się na pierwszej linii frontu, co powodowało częste przechodzenie tej ziemi z rąk do rąk. Spowodowało to znaczne ubytki wśród ludności i wielkie straty gospodarcze. Okupant prowadził rabunkową gospodarkę leśną w skrwileńskich lasach. Istniejące w powiecie rypińskim tartaki pracowały dzień i noc, a tarcicę wywożono w głąb Niemiec. W czasie okupacji zmniejszyły się przeciętne zbiory upraw rolnych, jak również pogłowie zwierząt w wyniku ciągłych rekwizycji. Majątki skrwileńskie i okalewskie były bardzo zadłużone i groziło im bankructwo. Po wojnie rolnictwo było w stanie całkowitego upadku. Dynamiczny rozwój tych ziem nastąpił w latach trzydziestych. Do rozwoju Skrwilna i okolic znacznie przyczyniły się słynne czwartkowe targi końskie, na które zjeżdżali kupcy z całego kraju i z zagranicy. Skrwileńskie dobra ziemskie należały do najbardziej zalesionych gospodarstw folwarcznych w powiecie rypińskim. Z tego względu właściciele dóbr stawiali szczególną uwagę na planową gospodarkę leśną. W dobrach Skrwilno pracowało zwykle siedmiu leśniczych, którzy do ochrony drzewostanu posiadali strażników leśnych.

Ziemia skrwileńska w czasie II wojny światowej była świadkiem wielu zbrodni popełnionych na ludności. Aresztowanych, przede wszystkim nauczyciele, duchowieństwo i ziemiaństwo, zwykle wpierw więziono w Domu Kaźni w Rypinie. Masowe groby kilku tysięcy pomordowanych, znajdujące się we wsi Rak są miejscami pamięci, w których corocznie odbywają się uroczystości patriotyczno-religijne.

4. ANALIZA ZASOBÓW WSI URSZULEWO

4.1. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SPOŁECZNYCH

Podział demograficzny ludności

Sołectwo Urszulewo liczy 221 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2007 r.). Podział ludności pod względem płci ukazuje zauważalną dysproporcję – przewagę liczby mężczyzn (117) nad liczbą kobiet (104) – współczynnik feminizacji na poziomie 100M/88K. Bardzo pozytywnie przedstawia się sytuacja sołectwa pod względem liczby dzieci i młodzieży (od 0 do 18 lat), których w ujęciu procentowym wynosi około 25,3%. Największy odsetek, bo ponad 60% ogółu, stanowią mieszkańcy wsi w wieku produkcyjnym (od 18 do 60 lat), co jest potwierdzeniem pozytywnego trendu demograficznego i dobrym prognozą na dalszy rozwój społeczny Urszulewa w kolejnych latach (tab. 1).

Tab. 1 Porównanie podziału ludności sołectwa Urszulewa i Gminy Skrwilno pod względem wieku.

Grupy ludności według wieku	Obręb Urszulewo		Gmina Skrwilno	
	os.	[%]	os.	[%]
Poniżej 18 roku życia	56	25,3	1381	21,5
18-40 lat	82	37,1	2153	33,5
40-60 lat	51	23,0	1636	25,5
60-80 lat	27	12,3	1031	16,0
Powyżej 80 roku życia	5	2,3	226	3,5

Poziom wykształcenia mieszkańców w gminie jest typowy dla obszarów wiejskich (tab. 2).

Tab. 2 Podział mieszkańców gminy według poziomu wykształcenia (stan na 2002 r.)

Poziom wykształcenia	Podstawowy	Średni ogólny	Wyższy	Zawodowy	Policealny
Liczba mieszkańców [%]	60,3	2,9	3,4	21,1	12,3

Bezrobocie

Największym problemem zarówno sołectwa Urszulewo, Gminy Skrwilno jak i całego powiatu rypińskiego jest utrzymująca się stale na wysokim poziomie stopa bezrobocia – około 21,8%. Brak miejsc pracy w sołectwa Urszulewo jak i całej gminie związany jest przede wszystkim z rolniczym charakterem tego terenu. W ramach gospodarstw rolnych,

których w obrębie Urszulewo jest 38, zatrudnieni są zazwyczaj jedynie członkowie rodzin. Ze względu na niewielki areal gospodarstw podmioty tego typu nie generują dodatkowych miejsc pracy. Poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi, zatrudnienie na terenie gminy utrzymywane jest w kilku zakładach i punktach usługowych (np. zakłady tartaczne, sklep, obiekty gastronomiczne). Oprócz jednego dużego zakładu (tartak) są to zwykle firmy zatrudniające jedynie po kilka osób, bez możliwości rozwoju na większą skalę.

Bezrobotnych wspiera funkcjonujący w Skrwilnie - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej na podstawie Ustawy o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004 r (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z 2004 r ze zm.). Pomoc udzielana jest w formie finansowej, rzeczowej i socjalnej, a najczęstszymi kryteriami jej przyznawania są z reguły ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, czy niepełnosprawność.

Rolnictwo

Według *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skrwilno* podstawową funkcją sołectwa Urszulewo jak i całej Gminy jest produkcja rolnicza (tab. 3). Rolnictwo rozwinęło się na tym terenie pomimo utrudnień jakie stwarzają między innymi niekorzystne warunki glebowe (tab. 4 i 5), niedostateczna ilość opadów. Użytki rolne na terenie gminy stanowią ok. 66% powierzchni, z czego udział gruntów ornych wynosi około 64% powierzchni użytków. Według *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skrwilno*, obszar gminy dzieli się na trzy rejony o zróżnicowanych predyspozycjach dla gospodarki rolnej. Obszar miejscowości Urszulewo leży w Rejonie II, którego charakteryzują przewaga użytków zielonych zaliczanych na ogół do użytków słabych, bardzo słabych z niewielkim udziałem gruntów ornych o glebach słabych i bardzo słabych oraz rolniczo nieprzydatnych. Udział gruntów ornych klasy VI na tym terenie przekracza 70% wszystkich gruntów. W tym Rejonie powinien się skupić chów zwierząt, w szczególności bydła. Ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie i zlewni Jeziora Urszulewskiego niewskazane jest używanie środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych.

Tab. 3 Podział powierzchni obrębu Urszulewo pod względem jego użytkowania na tle gminy Skrwilno oraz powiatu rypińskiego

	Powierzchnia ogólna		Użytki rolne		Nieużytki i inne		Lasy	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Obręb Urszulewo	429,53	100	217,13	50,5	186,01	43,3	26,39	6,1
Gmina Skrwilno	12.386,86	100	8.132,28	65,6	1177,53	9,5	3.076,58	24,9
Powiat rypiński	58.708,00	100	41.278,00	70,4	6.272,00	10,6	11.158,00	19,0

Źródło: GUS 2005

Tab. 4 Bonitacja gleb w gminie Skrwilno

Klasy bonitacyjne gleb	I	II	III	IV	V	VI
Grunty orne [%] *	-	-	2,8	16,3	27,1	53,9
Użytki zielone [%] *	-	-	0,5	30,8	58,1	10,6

* w stosunku do ogólnej powierzchni gminy

Tab. 5 Kompleksy rolniczej przydatności gleb w gminie

Rodzaj kompleksu	Pszenny b. dobry i dobry	Żytni b. dobry i dobry	Żytni słaby	Żytni b. słaby	Zbożowo-pastewny mocny	Zbożowo-pastewny słaby	Trwale użytki zielone średnie	Trwale użytki zielone słabe i b. słabe
Grunty orne [%] *	0,2	15,6	16,8	52,9	1,6	12,9	-	-
Użytki zielone [%] *	-	-	-	-	-	-	30,6	69,4

* w stosunku do ogólnej powierzchni gminy

Liczba gospodarstw rolnych na terenie obrębu Urszulewo wynosi 38, przy 1057 działających w całej gminie. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 6,8 ha, co świadczy o znacznym rozdrobnieniu struktury agrarnej.

Według *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skrwilno* podstawową funkcją sołectwa Urszulewo jak i całej Gminy jest rolnictwo oparte o indywidualne gospodarstwa rolne z wykształconym kierunkiem produkcji rolnej żytnio-paszowiskowym i chowem bydła mlecznego.

Gospodarstwa rolne w gminie Skrwilno zajmują się produkcją mieszaną (ok. 45%), jednak dużym odsetkiem charakteryzuje się również specjalizacja gospodarstw w hodowli zwierząt (ok. 38%), w tym przeważa bydło mleczne, trzoda chlewna oraz drób.

Aż 75% gospodarstw rolnych w gminie produkuje głównie na potrzeby rynku, natomiast pozostali prowadzą gospodarstwa głównie dla własnych potrzeb.

Na terenie gminy działa rolnicza grupa producencka pod nazwą Spółdzielnia Mleczarska ROTR Rypin.

Turystyka i rekreacja

Miejscowość Urszulewo położona jest w bardzo atrakcyjnym pod względem turystyki i rekreacji terenie. Według *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skrwilno* **miejscowość Urszulewo określone jest jako ośrodek rekreacyjny o znaczeniu lokalnym**. Opisana w poprzednich rozdziałach charakterystyka sołectwa i gminy ukazuje nam różnorodność ukształtowania krajobrazu, za które odpowiedzialne jest ostatnie zlodowacenie. Krajobraz młodoglacjalny gminy oparty jest o rzeźbę terenu (drumliny, moreny, sandry) a także wody. Dodatkowymi atutami pod względem potencjału turystycznego jest duża lesistość opisywanego terenu a także bezpośredni dostęp do drogi wojewódzkiej nr 560 relacji Brodnica – Rypin – Sierpc.

Za atrakcyjnością położenia Urszulewa przemawiają przede wszystkim następujące fakty:

- wieś znajduje się przy największym jeziorze w powiecie rypińskim (J. Urszulewskie), które rozpościera się na terenie dwóch powiatów: rypińskiego i sierpeckiego; Jezioro Urszulewskie łączy się za pomocą cieką z jeziorem Szczutowskim (gm. Szczutowo, pow. sierpecki),
- przez teren wsi przepływa rzeka Urszulewka, która jest dopływem Skrwy Prawej,
- wartości krajobrazowo-przyrodnicze w postaci terenów objętych ochroną prawną typu rezerwat (rezerwat leśny „Okalewo”), obszar chronionego krajobrazu („Źródła Skrwy”), pomniki przyrody (w leśnictwie Urszulewo), strefy ciszy wokół jezior Urszulewskiego i Skrwileńskiego, bogactwo roślinności naturalnej i półnaturalnej oraz występowanie zwierząt w tym ptaków wodnoblotnych i drapieżnych (bóbr, wydra, bocian czarny, czaple, kormorany, łabędź niemy oraz łoś, jelen, dzik)
- dynamicznie rozwijające się zagospodarowanie turystyczne wokół Jeziora Urszulewskiego,
- nad Jeziorem Urszulewskim funkcjonuje ośrodek rekreacyjny Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP) (ryc. 4),
- przez teren sołectwa przebiega szlak turystyczny, utworzony przez Lokalną Grupę Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ,

- wzdłuż rzeki Skrwy (od jeziora Skrwileńskiego do Wisły) wytyczony został wodny szlak turystyczny, obecnie słabo wykorzystywany ze względu na brak reklamy i zagospodarowania turystycznego,
- na terenie sołectwa i gminy znajdują się gospodarstwa agroturystyczne,
- na terenie sołectwa i gminy nie działają żadne ośrodki przemysłowe, dzięki czemu gmina nie jest zanieczyszczana żadnymi zanieczyszczeniami.

Ryc. 4 Brzeg jeziora Urszulewskiego przy ośrodku rekreacyjnym ZHP

Wymienione zalety analizowanego terenu wpływają na rozwój oferty rekreacyjno-turystycznej skierowanej dla turystów, którymi najczęściej są mieszkańcy Rypina i powiatu rypińskiego, mieszkańcy miast leżących do 100 km od gminy Skrwilno – Sierpc, Płock, okolic Warszawy.

Wysokie walory krajobrazowe – lasy, jeziora, ciekawe ukształtowanie terenu wokół jeziora Urszulewskiego – zostały również docenione przez **organizatorów Rajdu ORLEN będącego VIII Rundą Mistrzostw Polski**. Trasa 3 i 5 odcinka rajdu przebiegała przez drogi szutrowo-asfaltowe okolic Urszulewa, Skudzaw, Rudy oraz Dzikiego Boru.

Kolejną dużą imprezą przyciągającą w okolice Urszulewa sportowców i amatorów sportu jest **Bieg Dwóch Jezior**. Celem tej sportowej imprezy jest popularyzowanie biegania jako najprostszej formy aktywności ruchowej oraz promowanie atrakcyjnych turystycznie terenów Gminy Skrwilno i Gminy Szczutowo. **Trasa Biegu Dwóch Jezior o długości 15 km ma na celu wyeksponować walory krajobrazowe okolic Urszulewa oraz Gminy Szczutowo w powiecie sierpeckim**. Trasa prowadzi przez kompleks lasów pomiędzy Szczutowem i Urszulewem, wokół Jeziora Urszulewskiego oraz Jeziora Szczutowskiego. Bieg Dwóch Jezior odbywa się regularnie od 2004 roku, kiedy to 19 czerwca ruszył I Bieg zorganizowany przez:

- Stowarzyszenie na rzecz Budowy Hali Sportowej w Szczutowie,
- Tartak Usługowo-Produkcyjny w Urszulewie

- GLKS „SKRWA” Skrwilno
- Przy współpracy z Gminą Skrwilno oraz Gminą Szczutowo
- Przy współpracy z Szkołą Podstawową im. W.S. Reymonta w Szczutowie
- Przy współpracy z Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Szczutowie

W imprezie wzięło udział wielu biegaczy spoza współorganizujących gmin. Byli to mieszkańcy między innymi: Płocka, Włocławka, Torunia, Olsztyna, Bydgoszczy, Poznania, Warszawy, Sierpca.

Osobliwości przyrodnicze okolic Urszulewa

Leśny rezerwat przyrody „Okalewo”

Utworzono go w 1965 roku, na powierzchni 5,28 ha.. Celem powołania była ochrona boru mieszanego wilgotnego z udziałem świerka pospolitego na krańcowym wyspowym stanowisku jego zasięgu. Drzewostan, obok świerka tworzą tu około 200-letnie sosny pospolite oraz dąb szypułkowy. W domieszce rośnie także olsza czarna, brzoza brodawkowata i omszona. W podszycie obserwuje się naturalne odnowienie świerka.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Źródła Skrwy”

Na obszarze gminy obejmuje powierzchnię 5.096 ha (całkowita 5.178 ha). ważnym celem jest ochrona źródlisk rzeki Skrwy oraz krajobrazu. Budowę geologiczną tego obszaru tworzą różnofrakcyjne piaski oraz utwory holocenijskie utwory organogeniczne. Orograficznie teren jest dość jednolity i tylko w zachodniej części wykazuje większe zróżnicowanie. Dominantą jest tutaj rozmyta rynna Jeziora Urszulewskiego. Głównym elementem hydrograficznym jest wspomniane jezioro oraz drugie co do wielkości w gminie Jezioro Skrwileńskie. Jest to główny zbiornik, z którego wypływa rzeka Skrwa. Szatę roślinną tworzą przede wszystkim lasy.

Zabytki kultury okolic Urszulewa

Gmina Skrwilno:

- **Zespół pałacowo-parkowy w Okalewie, w którego skład wchodzi:**
 - pałac murowany z ok. 1800 roku, projektu H. Szpilowskiego,
 - kaplica murowana z 1846 roku, obecnie kościół parafialny,
 - czynna gorzelnia murowana z końca XIX wieku,

- park krajobrazowy z początku XIX wieku, z alejami kasztanowymi z II poł. XIX w.
- **Park podworski w Skrwilnie z I połowy XIX wieku**
- **Zespół Kościoła Rzymsko-Katolickiego w Skrwilnie, który obejmuje:**
 - kościół murowany z 1852 roku, projektu L. Gocławskiego,
 - dzwonnica murowana z końca XIX wieku,
 - plebania murowana z końca XIX wieku,
 - cmentarz parafialny z nagrobkami od 1863 roku i starodrzewem
- Ślady **wczesnośredniowiecznego grodziska (z IX-X wieku)** usytuowanego przy Jeziorze Skrwileńskim. W obrębie tego grodziska znaleziono, wspomniany w opisie historycznym, skarb skrwileński
- **Młyn wodny w Nowym Młynie** (sołectwo Skudzawy)

Gmina Szczutowo:

- **Kościół Parafialny p.w. Św. Marii Magdaleny w Szczutowie do której należy wieś Urszulewo.** Parafia została erygowana ok. 1415 roku przez bp Jakuba z Korzkwi, a fundatorem był kasztelan płocki Andrzej z Gulczewa. W chwili obecnej kościół zbudowany z drewna modrzewiowego z pewnymi elementami sięgających XV wieku. W ciągu wieków świątynia w Szczutowie była wielokrotnie naprawiana. Obecny kościół został wybudowany w XVIII stuleciu, gruntownie przebudowany w drugiej połowie XIX w. i odrestaurowany po II wojnie światowej w latach 1963-1964 oraz 1993-1998. Spośród zabytków sztuki sakralnej na uwagę zasługują: krucyfiks ludowy z XIX w. oraz ornaty z drugiej połowy XVIII w. Posiada ołtarz główny z obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej, zasłaniany obrazem Św. Marii Magdaleny. Po obu stronach ołtarza głównego znajdują się dwa ołtarze boczne Matki Boskiej Różańcowej i Św. Józefa oraz ołtarz soborowy. Chór z organami ośmiogłosowymi z pocz. XX wieku.
- **Kościół filialny pw. Św. Wawrzyńca w Bliznie** – patrona wędrowców wzniesiony w 1720 roku z fundacji kasztelana raciańskiego. Zlokalizowany w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 560 (Sierpc-Brodnica), wśród zieleni, pomiędzy jeziorami. Kościół drewniany, modrzewiowy. Wewnątrz znajduje się ołtarz z obrazem Św. Wawrzyńca. W ołtarzu bocznym znajduje się obraz Św. Michała (z XVIII w). W kruchcie znajduje się obraz Św. Walentego (pierwsza połowa XIX w.).

Baza noclegowa

Na terenie gminy istnieje rozbudowana baza noclegowa, która opiera się o miejsca noclegowe całoroczne – 20 oraz sezonowe – 811. Z podanej liczby miejsc noclegowych całorocznych 6 przypada na sołectwo Urszulewo w pokojach gościnnych jednego gospodarstwa agroturystycznego. Wśród miejsc sezonowych większość skupia się wokół ośrodka wypoczynkowego ZHP nad Jeziorem Urszulewskim, w ramach którego do dyspozycji przekazano się domki letniskowe oraz pole namiotowe.

Ruch turystyczny w obrębie całej gminy Skrwilno przedstawia się następująco:

- ośrodki wypoczynkowe, pokoje gościnne obiektów turystycznych – **9,5 tys. osobodni**,
- obiekty zabudowy letniskowej – **39,5 tys. osobodni**,
- pola namiotowe – **6,0 tys. osobodni**,
- wypoczynek świąteczny – **15,0 tys. osobodni**.

Szkolnictwo

Na terenie sołectwa Urszulewo nie działa obecnie żadna szkoła. Dzieci i młodzież z Urszulewa (na chwilę obecną 35 osób) dojeżdżają do placówek edukacyjnych głównie w Skrwilnie. Również w Skrwilnie znajduje się jedyne w gminie gimnazjum oraz przedszkole. Pozostałe szkoły na poziomie podstawowym znajdują się we wsiach: Skudzawy, Przywitowo i Okalewo.

Na terenie gminy brakuje szkoły na poziomie ponadgimnazjalnym, najbliższe takie placówki znajdują się mieście powiatowym Rypinie, a także w Lipnie czy Sierpcu.

Obsługa ludności

Zaopatrzenie wsi Urszulewo w punkty obsługi mieszkańców jest niedostateczne. Na terenie sołectwa działa tylko jeden sklep wielobranżowy, dwa punkty gastronomiczne i kilka innych zakładów (łącznie 8 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą).

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Skrwilnie z filią w Okalewie. Podobnie przy szkołach w tych miejscowościach zlokalizowane są podstawowe obiekty sportowe, tzn. boiska sportowe i małe sale gimnastyczne (tylko w Skrwilnie). Na terenie miejscowości Urszulewo w chwili obecnej nie funkcjonuje żadne boisko sportowe.

Najbliższy ośrodek zdrowia pełniący zakres usług podstawowych znajduje się we wsi gminnej Skrwilnie oraz Okalewie, natomiast najbliższy położony szpital mieści się w Rypinie.

Sołectwo Urszulewo posiada własną czynną jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej typu S, czyli wyposażonej w samochód gaśniczy.

Największym zakładem pracy na terenie Urszulewa jest Tartak Usługowo-Produkcyjny.

4.2. INWENTARYZACJA INFRASTRUKTURY

Wodociągi

Gminny wodociąg jest zasilany z 4 ujęć wody, z których najważniejsze to Skrwilno (20m²/h) oraz Okalewo (30m²/h). Wody podziemne czerpane ze studni głębinowych mają pochodzenie czwartorzędowe i należą do II i III klasy czystości.

Sieć rozdzielcza wodociągu w sołectwie Urszulewo ma 10,5 km i dostarcza wodę z ujęcia Skrwilno do 48 budynków mieszkalnych. Cała gmina zwodociągowana jest w 94%. Długość sieci wynosi 177,9 km z 1371 przyłączami.

Kanalizacja

Na obszarze gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków, która zbiera z terenu gminy ścieki socjalno-bytowe oraz ścieki produkowane przez rolnictwo. Mechaniczno-biologiczna komunalna oczyszczalnia ścieków typu SBR w Skrwilnie ma przepustowość, określaną na poziomie 440,4 m³/dobę. Wykorzystywana jest jedynie w niewielkim procencie, co spowodowane jest słabo rozbudowaną siecią kanalizacyjną. Do sieci podłączone jest tylko 79% mieszkańców Skrwilna (326 obiektów), natomiast pozostałe miejscowości, w tym Urszulewo, nie posiadają w ogóle kanalizacji sanitarnej zbiorczej.

Większość ścieków powstających na terenie gminy i sołectwa gromadzona jest w zamkniętych przydomowych zbiornikach (szambach), a podstawowym sposobem ich utylizacji jest wylewanie na pola lub dowóz do punktu zlewczego oczyszczalni. Zbiorniki te w większości są źle zabezpieczone i mogą powodować skażenie wód gruntowych i cieków wodnych. W miarę możliwości finansowych gminy, konieczna jest szybka rozbudowa sieci kanalizacyjnej. W przypadku rozproszonej zabudowy gospodarstw rolnych, dla sieci kanalizacyjnej alternatywą są przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków. W ramach długoterminowych inwestycji samorząd gminy Skrwilno przewiduje rozbudowę infrastruktury kanalizacji sanitarnej o wieś Urszulewo.

Gospodarka odpadami stałymi

Na gruntach wsi Szczawno działa jedyne w gminie składowisko odpadów stałych, które wymaga gruntownej modernizacji. Zastrzeżenia budzi przede wszystkim sposób składowania odpadów - deponuje się zmieszane, nie posegregowane odpady. Obiekt nie posiada ponadto urządzeń technicznych typu waga, instalacja odgazowywania złoża odpadów. Wysypisko powinno być także otoczone izolacyjnymi pasami zieleni.

Elektryfikacja

Sieć energetyczna w całej gminie jest dobrze rozwinięta i posiada znaczne rezerwy, które mogą być wykorzystywane przez odbiorców indywidualnych, a nawet przez odbiorniki przemysłowe. Gminę Skrwilno obsługuje Zakład Energetyczny Toruń S.A. Rejon Energetyczny Rypin. W ramach zadań lokalnych planuje się modernizację starych linii energetycznych, wprowadzenie sieci kablowych na terenach zwartej zabudowy oraz rozbudowę sieci rozdzielczej.

Ciepłownictwo

Zabudowania na terenie sołectwa to przede wszystkim wolnostojące domy jednorodzinne, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny (głównym paliwem jest węgiel).

Gazownictwo

Przez teren gminy Skrwilno nie przebiega linia gazociągu wysokoprężnego. Mieszkańcy korzystają z gazu propan butan w butlach lub magazynowanego w przydomowych zbiornikach.

Komunikacja telefoniczna

Wieś znajduje się w zasięgu telefonii komórkowych. Dostępna jest także sieć przewodowa, której zainstalowane centrale umożliwiają dostęp do szerokopasmowej sieci Internetu.

Transport i komunikacja

Sieć drogową gminy tworzą (Ryc.5):

- drogi wojewódzkie (łącznie długość 17,6 km),
 - nr 563 relacji Rypin – Żuromin – Mława,
 - nr 560 relacji Brodnica – Rypin – Sierpc,
- drogi powiatowe o łącznej długości 211,8 km, w tym utwardzonych 200 km,

- drogi gminne o łącznej długości 91,66 km, w tym utwardzonych – 11,02 km.

Zarówno drogi powiatowe jak i gminne wykazują w większości słabą jakość nawierzchni i wymagają gruntownej modernizacji. Drogami wojewódzkimi połączone są ze sobą tylko dwie miejscowości w gminie Okalewo oraz **Urszulewo**.

Na terenie gminy znajdują się obecnie 3 stacje paliw płynnych, dwie w Skrwilnie i jedna w Okalewie.

Ryc. 5. Lokalizacja sołectwa Urszulewo względem sieci drogowej

(Źródło: Plan Powiatu Rypińskiego)

Komunikacja publiczna

Przez teren sołectwa jak i całej gminy nie biegnie żadna linia komunikacji kolejowej. Przewóz pasażerów odbywa się za pośrednictwem przedsiębiorstwa PKS Rypin, który oferuje bezpośrednie połączenia między innymi z Rypinem oraz Sierpcem.

5. ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI URSZULEWO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Czyste środowisko naturalne • Korzystne położenie miejscowości pod kątem rozwinięcia turystyki – Jeziora Urszulewskie i Szczutowskie, duże kompleksy leśne, sieć szlaków turystycznych • Brak zanieczyszczeń przemysłowych • Względnie bliskie odległości do miasta powiatowego Rypina oraz Sierpca • Bezpośrednie położenie przy drodze wojewódzkiej nr 560 prowadzącej do Sierpca, Płocka a następnie Warszawy • Pełny dostęp do wodociągu, elektryczności i telefonu • Bliskość szpitala powiatowego w Rypinie • Możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje • Położenie na granicy powiatów i województw 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak chodników przyulicznych oraz szlaków pieszo-rowerowych • Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych dla potencjalnych turystów • Brak miejsc noclegowych o podwyższonym standardzie • Brak oznakowania szlaków turystycznych • Brak dostatecznej obsługi handlowo-usługowej mieszkańców • Brak obiektu spotkań mieszkańców Urszulewa (brak świetlicy wiejsko/środowiskowej) • Brak obiektów rekreacyjno-sportowych (np. boisk, punktów widokowych) • Brak działalności pozarolniczej w gospodarstwach (niewystarczająco wykształcona agroturystyka i rolnictwo ekologiczne) • Brak oferty rozrywki i nauki dla dzieci, młodzieży i dorosłych • Nieuregulowana gospodarka ściekowa • Niewystarczający stan nawierzchni dróg • Brak oferty edukacyjnej na terenie sołectwa • Niski poziom wykształcenia mieszkańców • Wysokie bezrobocie

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Ukształtowanie centrum wsi na potrzeby kulturalne i rekreacyjne • Utworzenie świetlicy wiejskiej jako miejsce spotkań indywidualnych mieszkańców oraz w ramach organizacji i stowarzyszeń (np. KGW) • Utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych • Poprawa stanu nawierzchni dróg • Rozwinięcie turystyki w tym agroturystyki • Dokończenie budowy sieci wodociągowej i wybudowanie sieci kanalizacji sanitarnej • Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków • Rozwój rolnictwa ekologicznego • Przekazanie terenów pod inwestycje • Wzrost poziomu wykształcenia wśród mieszkańców • Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska sportowe i place zabaw) • Rozwój oferty rozrywki i nauki dla mieszkańców • Budowa ścieżek rowerowych oraz chodników ulicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak kapitału na inwestycje infrastrukturalne • Migracja młodzieży związana z edukacją i poszukiwaniem pracy • Emigracja wykształconych osób • Niska opłacalność produkcji rolnej • Wzrost konkurencji na rynku produktów rolnych • Wzrost świadczeniobiorców korzystających z usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

6. OCENA OBECNEJ SYTUACJI SOŁECTWA URSZULEWO ORAZ WIZJA JEGO STANU DOCELOWEGO

W wyniku przeprowadzonych dyskusji z mieszkańcami i grupą inicjatywną na temat stanu obecnego oraz wizji rozwoju sołectwa Urszulewo wysunięto wnioski przedstawione w poniższej tabeli (tab. 5).

Tabela 5. Poglądy mieszkańców na temat miejscowości Urszulewo

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
<i>Co wyróżnia miejscowość Urszulewo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. bardzo wysoka lesistość okolic Urszulewa 2. Jezioro Urszulewskie 3. krajobraz Równiny Urszulewskiej 4. położenie na granicy powiatów i województw 5. szlak turystyczny utworzony w ramach LGD Ziemia Dobrzyńska Region Północ 6. położenie przy drodze wojewódzkiej nr 560 7. miejscowy zakład przerobu drewna jest jednym z największych w regionie 	<i>Co ma wyróżniać miejscowość Urszulewo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. czyste, nie zaśmiecone lasy 2. walory rekreacyjno-turystyczne 3. czyste jezioro Urszulewskie 4. według MPZP teren sołectwa ma pełnić funkcję turystyczną 5. świetlica wiejska na bazie byłej szkoły 6. mnogość i różnorodność imprez kulturalnych
<i>Jakie funkcje pełni Urszulewo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. turystyczna 2. produkcyjna 3. rolnicza 	<i>Jakie funkcje ma pełnić Urszulewo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. turystyczna 2. kulturalna 3. usługowa (drobna przedsiębiorczość handlowo-usługowa) 4. produkcyjna 5. rolnicza
<i>Kim są mieszkańcy Urszulewa?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pracownicy firm w gminie Skrwilno i Rypinie 2. rolnicy 3. 	<i>Kim mają być mieszkańcy Urszulewa?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zintegrowani 2. podnoszący kwalifikacje 3. zaangażowani w życie wsi
<i>Co daje utrzymanie mieszkańcom Urszulewa?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. praca w firmach w gminie Skrwilno, powiecie rypińskim i sierpeckim 2. prowadzenie działalności gospodarczych 3. sfera okołoturystyczna 4. rolnictwo 	<i>Co ma dawać utrzymanie mieszkańcom Urszulewa?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. drobna przedsiębiorczość 2. turystyka, w tym agroturystyka 3. praca w sferze okołoturystycznej i produkcyjno – usługowej we wsi i poza wsią

<i>Jak zorganizowani są mieszkańcy Urszulewa?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. KGW 2. OSP 3. Towarzystwo Miłośników Jeziora Urszulewskiego i Szczutowskiego „PERKOZ” 4. Rada Parafialna 5. czynny udział w imprezach i działaniach organizowanych przez LGD Ziemia Dobrzyńska Region Północ 	<i>Jak mają być zorganizowani mieszkańcy Urszulewa?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. wokół świetlicy wiejskiej 2. aktywne stowarzyszenia na rzecz rozwoju sołectwa i gminy 3. prężnie działające KGW i OSP
<i>W jaki sposób mieszkańcy rozwiązują swoje problemy?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zebrania wiejskie 2. bezpośredni kontakt z sołtysem oraz przedstawicielami władz gminnych 	<i>W jaki sposób mieszkańcy mają rozwiązywać swoje problemy?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktywny udział w organizacjach i stowarzyszeniach 2. regularne zebrania wiejskie
<i>Jak wygląda Urszulewo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. centrum wsi tworzy zwarte budownictwo 2. wieś położona nad Jeziorem Urszulewskim 3. zabudowa turystyczna (domki rekreacyjne) wzdłuż brzegu Jeziora Urszulewskiego 	<i>Jak ma wyglądać Urszulewo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. utworzone centrum kulturalno-społeczne Urszulewa na bazie nowopowstałej świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanego terenu wokół 2. utworzone przystanki na szlaku turystycznym – wiata 3. rozwijająca się zabudowa turystyczna
<i>Jakie obyczaje i tradycje są przez nas pielęgnowane?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. coroczne poświęcenie pól i płodów rolnych 2. legenda o zatopionym Klasztorze Urszulanek na środku Jeziora Urszulewskiego 3. coroczne poświęcenie sprzętu pływającego i wody – na św. Jana, (uroczysta impreza z orkiestrą parafialną ze Szczutowa) 	<i>Jakie obyczaje i tradycje mają być przez nas pielęgnowane?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. utrzymanie tradycji świąt 2. tradycje kulinarne 3. konkursy na najlepszą zagrodę, ogródek
<i>Jak wyglądają nasze obejścia?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. czyste i zadbane 2. różnorodne – kilka starych zabudowań, reszta nowe budownictwo 	<i>Jak mają wyglądać nasze obejścia?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. upiękzone zielenią, krajowe gatunki krzewów i drzew 2. zadbane
<i>Jaki jest stan otoczenia i środowiska?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ogólny stan środowiska - dobry 2. brak zanieczyszczeń przemysłowych 3. zdrowy drzewostan 4. brak dzikich wysypisk śmieci 	<i>Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zwarta zabudowa wsi podłączona do sieci kanalizacji sanitarnej 2. w zabudowie rozproszonej przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków

			<ol style="list-style-type: none"> 3. przestrzegany obowiązek wywozu odpadów stałych na wysypisko 4. zrewitalizowane jezioro Urszulewskie
<i>Jakie jest rolnictwo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozproszone niewielkie gospodarstwa indywidualne 2. różnorodne uprawy, hodowla bydła mlecznego 	<i>Jakie ma być rolnictwo?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. gospodarstwa z nastawieniem na produkcję ekologiczną 2. gospodarstwa agroturystyczne z obszerną ofertą rekreacyjną, kulinarną 3. współpraca w ramach grup producenckich 4. gospodarstwa dochodowe i zmodernizowane
<i>Jakie są powiązania komunikacyjne?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. droga wojewódzka nr 560 relacji Brodnica – Rypin - Sierpc 2. gminny system nieutwardzonych dróg w ogólnie złym stanie technicznym 3. brak komunikacji kolejowej 4. komunikacja autobusowa łącząca miejscowość z miastem powiatowym Rypinem oraz Sierpcem, 	<i>Jakie mają być powiązania komunikacyjne?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. utwardzone i zmodernizowane drogi gminne 2. zmodernizowana droga wojewódzka
<i>Co proponujemy dzieciom i młodzieży?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. kąpielisko na jeziorze Urszulewskim 	<i>Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. gry i zabawy edukacyjne w wyremontowanej świetlicy wiejskiej 2. spędzanie wolnego czasu na placu zabaw i kompleksie rekreacyjno-sportowym 3. spotkania przy ognisku w punkcie przystankowym szlaku turystycznego LGD 4. spotkania, pokazy i imprezy organizowane w centrum wsi przez samorząd lokalny oraz mieszkańców Urszulewa (świetlica wiejska)

7. WIZJA ODNOWY WSI

Wizję Odnowy Wsi Urszulewo, powstałej w wyniku analiz oraz dyskusji mieszkańców, sformułowano następująco:

***Urszulewo - centrum rekreacji i turystyki na
pograniczu województw.***

Rozwój miejscowości Urszulewo powinien przebiegać jednocześnie w trzech kierunkach (3 priorytety rozwoju):

I - integracja mieszkańców Urszulewa, kultywowanie lokalnych tradycji oraz rozwój turystyki

Głównym priorytetem niniejszego Planu Odnowy Wsi jest pomoc w procesie integracji mieszkańców Urszulewa. Integracja zostanie osiągnięta przede wszystkim poprzez stworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców – świetlicy wiejskiej (priorytet), organizację różnych imprez, spotkań i pokazów artystycznych (np. cykliczne pokazy rzeźb ludowych). Utworzona świetlica wiejska wraz z urządzonym terenem wokół będzie pełniła funkcję swoistego centrum społeczno-kulturalnego wsi, dzięki czemu wzrosną szanse rozwoju intelektualnego oraz społecznego jej mieszkańców a także aktywnego wypoczynku zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. W chwili obecnej Urszulewo nie posiada żadnego obiektu spełniającego funkcję miejsca spotkań czy integracji. W kwestii rozwoju turystyki planuje się ożywienie ruchu turystycznego poprzez utworzenie punktu przystankowego na trasie szlaku po LGD Ziemi Dobrzyńskiej Region Północ oraz odbudowę działalności ośrodka rekreacyjnego ZHP nad Jeziorem Urszulewskim. W ramach przystanku na planuje się utworzenie wiaty wypoczynkowej wraz z miejscem na ognisko oraz ogólnodostępnym parkingiem.

II - poprawa warunków życia w Urszulewie dzięki inwestycjom infrastrukturalnym

Kolejnym ważnym z punktu widzenia mieszkańców jest poprawa warunków życia. Podniesienie standardu życia w Urszulewie można osiągnąć przede wszystkim poprzez

rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej – modernizację sieci drogowej, uzupełnienie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz stworzenie dostępu do szerokopasmowego Internetu. Priorytetowym zadaniem wydaje się poprawa stanu dróg gminnych oraz rozbudowa kanalizacji sanitarnej. Inwestycje w infrastrukturę techniczną zapewnią poprawę warunków życia mieszkańców Urszulewa jak również wpłyną pozytywnie na atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną tego terenu. Szczególnie podniesienie atrakcyjności zamieszkania w Urszulewie może znacząco wpłynąć na jego dalszy rozwój społeczno-gospodarczy.

III - zrównoważony rozwój rolnictwa oraz wspieranie pozarolniczych działalności mieszkańców

Z uwagi na to, iż główną funkcją wsi jest i nadal będzie rolnictwo, jego rozwój musi opierać się między innymi o modernizację i rozbudowę gospodarstw, nowe metody upraw i hodowli oraz ochronę środowiska. Dywersyfikację dochodów w gospodarstwach można uzyskać poprzez otwarcie działalności gospodarczej związanej pośrednio z rolnictwem, czyli agroturystyka i/lub przestawienie produkcji rolniczej na żywność ekologiczną. Można również zachęcić mieszkańców do otwarcia działalności gospodarczej związanej z usługami, handlem, produkcją (np. stolarstwo, zakłady związane z obróbką drewna). Rozwinięcie tego typu aktywności wymaga dużych środków finansowych i wiedzy, które powinny być wspierane poprzez dotacje i szkolenia. Taka mobilizacja rolników wpłynie bezpośrednio na zmniejszenie bezrobocia w sołectwie i całej gminie.

8. ARKUSZ PLANOWANIA

Arkusz planowania Odnowy Miejscowości Urszulewo (tab. 6) zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych, celów oraz konkretnych projektów działań. Układ priorytetów i projektów jest zgodny z wizją odnowy miejscowości Urszulewo. Poszczególnym zadaniom nadano ranking pilności wykonania (wartość od 1 do 3) w oparciu o przeprowadzone konsultacje społeczne w zakresie obszarów problemowych. Kolorem oznaczono zadanie wyznaczone przez społeczność lokalną jako priorytetowe do natychmiastowej realizacji, tj. utworzenie świetlicy wiejskiej w Urszulewie wraz z zagospodarowaniem terenu wokół (plac zabaw, ogrodzenie terenu). Zakres inwestycji został podany w rozdziale 9 – Charakterystyka projektu.

Plan realizowany będzie we współpracy środowiska lokalnego (mieszkańców), Rady Sołectkiej i Urzędu Gminy Skrwilno, reprezentowanego przez Wójta Gminy oraz Radę Gminy Skrwilno.

Tabela 6. Arkusz planowania Odnowy Miejscowości Urszulewo

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
PRIORYTETY	CEL	PROJEKT	RANK- ING	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ [zł]			KOSZT
					BUDŻET GMINY	PROW RPO PO KL	INNE ŚRODKI	
I Integracja mieszkańców Urszulewa, kultywowanie lokalnych tradycji oraz rozwój turystyki	1. Kształtowanie centrum wsi i integracja jej mieszkańców	1.1 Przebudzenie życia społeczno-kulturalnego mieszkańców wsi Urszulewo poprzez remont świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół	1	od 08.2008 do 04.2009	55.000 (25%)	165.000 (75%)		220 000 zł
		1.2 Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych, spotkań i pokazów	1	2008-2013	X	W ramach LEADER+, PPOW		Zgodnie z kosztorysem
		1.3 Założenie szerokopasmowego dostępu do Internetu	2	2008-2013	X	X		Zgodnie z kosztorysem
		1.4 Urządzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego (2 boiska wielofunkcyjne)	1	2008-2013	X	X		Zgodnie z kosztorysem
	2. Rozwój turystyki	2.1 Odbudowa działalności ośrodka rekreacyjnego ZHP	2	2008-2013	X	X	ZHP	Zgodnie z kosztorysem

		2.2 Oznakowanie szlaków turystycznych	3	2008-2013	X	W ramach LEADER+		Zgodnie z kosztorysem
		2.3 Utworzenie punktu przystankowego na szlaku po LGD	2	2008-2013	X	W ramach LEADER+		Zgodnie z kosztorysem
II Poprawa warunków życia w Urszulewie dzięki inwestycjom infrastrukturalnym	3. Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	3.1 Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej	1	2008-2013	X	X		Zgodnie z kosztorysem
		3.2 Rozbudowa sieci wodociągowej	1	2008-2013	X	X		Zgodnie z kosztorysem
		3.3 Pomoc w budowie przyzagrodowych oczyszczalni ścieków	2	2008-2013	X		Bank Ochrony Środowiska	Zgodnie z kosztorysem
	4. Modernizacja infrastruktury drogowej	4.1 Modernizacja dróg gminnych	1	2008-2013	X	X		Zgodnie z kosztorysem
		4.2 Budowa parkingu w centrum wsi	1	2008-2013	X	X		Zgodnie z kosztorysem

III - zrównoważony rozwój rolnictwa oraz wspieranie pozarolniczych działalności mieszkańców	5. Rozwój wiedzy i umiejętności mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości	5.1 Warsztaty i kursy dla mieszkańców poświęcone przedsiębiorczości i zrównoważonemu rozwojowi rolnictwa na terenie sołectwa	2	2008-2013	X			We współpracy z LGD Gmin Dobrzyńskich Region Północ
	6. Pomoc finansowa w rozwijaniu pozarolniczych działalności	6.1 Dotacje dla osób bezrobotnych oraz właścicieli gospodarstw rolnych, którzy chcą otworzyć pozarolniczą działalność wytwórczą, usługową	2	2008-2013	X			We współpracy z LGD Gmin Dobrzyńskich Region Północ

9. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU

W niniejszym rozdziale dokonano charakterystyki zadania przewidzianego do zrealizowania przy wsparciu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), w ramach Osi 3, w zakresie działania „Odnowa i rozwój wsi”. Zadanie nr 1.1 *Zaadaptowanie budynku dawnej szkoły podstawowej na świetlicę wiejską wraz z zagospodarowaniem terenu wokół (plac zabaw)* z arkusza planowania Odnowy Miejscowości Urszulewo składa się z dwóch zasadniczych i powiązanych ze sobą komponentów, których zrealizowanie pozwoli na istotną poprawę jakości życia mieszkańców miejscowości Urszulewo. Będzie to jednocześnie czynnik wpływający na wzrost atrakcyjności Urszulewa, jako miejsca zamieszkania i wypoczynku oraz będzie rzutowało na podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości. Jest to szczególnie istotne w kontekście przebiegu międzygminnej trasy turystycznej przez miejscowość Urszulewo⁵, co stwarza z jednej strony ogromne możliwości rozwoju funkcji turystycznej i całej miejscowości a z drugiej strony zobowiązuje do tworzenia odpowiednich warunków infrastrukturalnych i poprawy ogólnej estetyki przestrzeni.

Poniżej wyszczególniono i scharakteryzowano poszczególne komponenty zadania *Zaadaptowanie budynku dawnej szkoły podstawowej na świetlicę wiejską wraz z zagospodarowaniem terenu wokół (plac zabaw)* wraz z wyznaczeniem celu interwencji.

Komponent 1: Zaadaptowanie budynku dawnej szkoły podstawowej na świetlicy wiejską

Cel: Kształtowanie funkcji i estetyki centrum wsi oraz integracja jej mieszkańców

W ramach przebudowy i adaptacji budynku świetlicy wiejskiej (Ryc. 6) planuje się:

- utworzenie dwóch pomieszczeń (ok. 100m²):
 - o część sanitarna
 - o część aneksowi dla KGW
- odnowa i remont dachu
- odnowa elewacji
- wymiana stolarki okiennej
- remont posadzki (wykonanie posadzki z płytek ceramicznych)
- roboty murowe (uzupełnienie tynków, nakładanie gładzi gipsowych, malowanie),
- instalację wodno-kanalizacyjną

⁵ Miejscowość Urszulewo znajduje się na szlaku turystycznym Ziemi Dobrzyńskiej, wytyczonym wspólnie przez trzy lokalne grupy działania z tego terenu w ramach Pilotażowego Programu Leader+, obejmując swoim zasięgiem obszar kilkudziesięciu gmin.

- montaż ustępów ze spłuczką typu „kompakt”
 - umywalki
 - pisuary
 - urządzenia do podgrzewania wody
- wymianę zużytej instalacji elektrycznej,

Ryc. 6 Budynek po byłej szkole podstawowej w Urszulewie – „przyszła świetlica wiejska” oraz tereny wokół do zagospodarowania

Obiekt świetlicy zostanie wyposażony w:

- 2 zestawy komputerowe wraz z podłączeniem do Internetu,
- urządzenia do gier zespołowych („piłkarzyki” oraz stół do tenisa stołowego)
- aneks kuchenny zostanie umeblowany w ławki, stoły, armaturę sanitarną
- główna sala zostanie wyposażona w podstawowe meble

Realizacja zadania ma na celu stworzenie osi, wokół której będzie funkcjonować centrum rekreacyjno-kulturalne miejscowości. Powstanie świetlicy wiejskiej umożliwi mieszkańcom Urszulewa organizowanie spotkań, imprez kulturalnych, wystaw i pokazów. Z obiektu będą korzystały również członkini KGW, które do tej chwili spotykały się jedynie w prywatnych mieszkaniach. Taka ranga obiektu stanie się on magnesem przyciągającym lokalne społeczeństwo. W efekcie wzrośnie aktywność mieszkańców w sferze społeczno-kulturalnej. Obiekt, wraz z infrastrukturą poboczną, będzie także niewątpliwie wpływał na poprawę atrakcyjności turystycznej miejscowości, wzrost zadowolenia mieszkańców z zamieszkania na tym terenie i być może ograniczenie zjawiska ucieczki młodych ludzi do większych miast.

Komponent 2: Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy

Cel: Poprawa estetyki przestrzeni oraz stworzenie infrastruktury dla integracji mieszkańców

Planuje się zagospodarowanie terenu wokół nowej świetlicy. W ramach tego komponentu planuje się postawić elementy placu zabaw oraz małej architektury, a cały teren zostanie otoczony ogrodzeniem. Zagospodarowanie tego terenu będzie miało na celu przede wszystkim umilenie dzieciom czasu oczekiwania na autobus szkolny. Obiekt budynku świetlicy wraz z terenem wokół zostanie urządzony na terenie należącym do gminy.

Świetlica wiejska wraz zagospodarowanym terenem wokół będzie tworzył podstawę rekreacyjno-kulturalnego centrum wsi.

W ramach komponentu 2 planuje się między innymi:

- ogrodzenie terenu wokół świetlicy wiejskiej,
- utworzenie chodnika prowadzącego z drogi wojewódzkiej do świetlicy,
- elementy małej architektury i placu zabaw (ławki, stolik, wiata, elementy rekreacji i zabaw dla dzieci),